

جزوه آموزشی جغرافیای ایران
تهیه شده توسط محسن یوسفی

درس دوم

۱- سوالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید.

کجا؟

چه چیزی؟

چرا؟

چه موقع؟

چه کسانی؟

چطور؟

۲- چه چیزی سبب شد تا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی و شناخت پیدا کند؟

حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن سبب شده است که انسان تلاش کند نسبت به ناشناخته ها، آگاهی و شناخت پیدا کند. امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان، روش های علمی مختلفی وجود دارد.

۳- مراحل تحقیق و پژوهش در جغرافیا را به ترتیب نام ببرید.

۱- طرح سؤال و بیان مسئله

۲- تدوین فرضیه

۳- جمع آوری اطلاعات

۴- پردازش اطلاعات

۵- نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها

۴- نکات مهم در مورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگر چیست؟

۱- پژوهشگر برای دست یابی به شناخت و آگاهی از مسئله ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

۲- بهتر است صورت مسئله به شکل سؤال، نوشته، و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.

۳- در این مرحله، پژوهشگر از خود می پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

۴- نکته مورد توجه در این مرحله این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه و پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می کند و مهمتر از همه، پی می برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

۵- چرا فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؟

زیرا فرضیه ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیتهایی جهت می دهد که قرار است انجام شود. پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادهای و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه میکند.

۶- فرضیه های پژوهشگر به چه عوامی بستگی دارد؟

به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۷- مهم ترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان را نام ببرید.

روش کتابخانه ای

گروه آموزشی عصر

روش میدانی

۸- روش کتابخانه ای چیست؟ www.my-dars.ir

این روش در تمامی پژوهش های علمی، مورد استفاده قرار می گیرد. در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می گیرد و در برخی دیگر، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می شود.

۹- روش میدانی چیست؟

پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد.

۱۰- مهم ترین ابزارها و روش های روش میدانی را نام ببرید.

پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده، از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.

۱۱- پردازش اطلاعات چیست؟

یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می شود.

۱۲- نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات چگونه توسط پژوهشگر انجام می شود؟

در مرحله آخر، پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

۱۳- در صورتی که فرضیه یک پژوهشگر رد شود چرا نباید دلسرد شود؟

زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده اند پاسخ می دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می کند.

۱۴- از بین شش سؤال اساسی در جغرافیا کدام یک « انسان و روابط متقابل او را با محیط » مورد توجه قرار می دهد؟

الف) چطور   ب) چه چیزی   ج) چه کسانی   د) کجا

۱۵- از بین شش سؤال اساسی در جغرافیا کدام یک به « بررسی سیر تکوین و تحول پدیده » می پردازد؟

الف) چه چیزی   ب) چرا   ج) چطور   د) کجا

۱۶- در کدام گام از پژوهش پژوهشگر به اهمیت، سابقه و پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران می پردازد؟

الف) تدوین فرضیه

ب) پردازش اطلاعات

ج) طرح سؤال و بیان مسئله

د) جمع آوری اطلاعات

۱۷- کدام گام پژوهش نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی پژوهشگر جهت می دهد؟

الف) تدوین فرضیه

ب) پردازش اطلاعات

ج) طرح سؤال و بیان مسئله

د) جمع آوری اطلاعات

۱۸- در جمع آوری داده ها استفاده از کدام مورد زیر روش میدانی محسوب می شود؟

الف) تصاویر ماهواره ای

ب) نقشه

ج) مشاهده مستقیم

د) عکس های هوایی

۱۹- رد فرضیه یا فرضیه ها، در یک پژوهش چه چیزی را مشخص می کند؟

الف) بیهوده بودن پژوهش

ب) جلوگیری طرح دوباره

ج) شکست پژوهشگر

د) عدم مهارت پژوهشگر

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir